

WITTE DONDERDAG

DE WEG NAAR HET HART

DATUM	1 april 2021
VOORGANGER	Jozef Essing o.p.
EERSTE LEZING	Exodus 12, 1-8 + 11-14
EVANGELIE	Johannes 13, 1 – 15

OVERWEGING

Het museum van oudheden in Kaïro bewaart een bijzonder kostbaar stuk: de troon van een farao met een voetenbank, waarin ingelegd enkele figuren die de overwonnen vijanden uitbeelden. Farao zet zijn voeten op de overwonnen vijanden. Het is duidelijk wie de baas is, de grootse, de overwinnaar, hij die bepaalt. En dat zullen ze voelen ook, die onderworpen volken. Zij worden letterlijk zijn onderdanen die tegen hem opkijken neergedrukt en aan de grond gehouden. In plaats van iets in te kunnen brengen krijgen ze het vuil van farao's voet of sandaal in hun gezicht. Farao zit hoog en comfortabel op het pluche en kijkt op hen neer. Hij voelt zijn macht en groeit erin, hoe meer hij zich afzet tegen zijn onderhorigen.

Tegen deze achtergrond wordt de scène van het evangelie wel heel sprekend. Jezus wast de voeten van zijn leerlingen. Hij knielt en kiest positie onderaan, aan de voeten van zijn leerlingen, terwijl hij duidelijk weet dat hij alle macht heeft en dit ook duidelijk zegt: Ik ben jullie heer en leraar, jullie machthebber en richtingwijzer. Juist in het evangelie volgens Johannes is Jezus zich bewust dat hij de grootste is, dat hij zal overwinnen en de toekomst bepalen. Maar hij knielt aan de voeten van zijn volgelingen. Hij is het die hun stof en vuil op zich neemt terwijl zij vanuit hun voeten frisse levenskracht omhoog voelen stijgen. Zij zijn het die zich comfortabel mogen voelen terwijl hij de last en de moeite krijgt te verduren.

Dat is niet minder dan de omgekeerde wereld, ook vandaag. Waar blijven we als knechten op de troon gaan zitten en heren hun bedienden worden? "Nooit van mijn leven!" is de reactie van Petrus en ook die van ons. Het lastige van Jezus is dat hij de verschillen in macht die er gewoon zijn erkent, maar deze totaal anders invult dan we gewend zijn. Door welbewust zichzelf leider te noemen, heer en meester,

en tegelijk te doen wat het werk was van een slaaf, een onderhorige, maakt hij “tot uiterste toe” duidelijk wat bij hem voorop staat: het promoveren van de ander, desnoods ten koste van eigen eer en aanzien. Niet uit masochisme, maar omdat hij het fijner vindt te geven dan voor zichzelf te houden. Let wel, wat Jezus doet kun je niet aan slachtoffers opleggen wier zelfrespect is ontnomen. Wat hij doet kun je alleen doen als je net als Hij rijk weet en machtig, geëerd en gezien, ontvanger van het allerhoogste respect; en zo dankbaar, dat je dit wilt delen.

Dat de een meer macht heeft dan de ander, betekent dan niet meer, dat de een de ander wegdrukt of uitsluit, of enkel kijkt hoe hij hem/haar kan gebruiken. In plaats daarvan komt er verbinding; er vindt een uitruil plaats. De sterkste schouder neemt de last op zich; de zwakkere weet zich gesteund en gesteekt. Zoals we zullen bidden: Onze last - onze moeite en pijn - maakte hij tot de zijne en aan ons gaf hij zijn trouw - zijn geestkracht.

Waar het op aankomt is “deel krijgen aan Hem”, delen in wat hem drijft. De inzet die hem verteert wil als een brand naar ons overslaan. Heel concreet zie ik dit gebeuren in het verhaal van een pastor die een echtpaar bezocht van wie de zoon plotseling aan hartstilstand gestorven was. Iedere keer dat hij kwam, kreeg hij uitbarstingen van woede over zich heen. Alle verwijten die maar denkbaar zijn aan God, kreeg hij in het gezicht geslingerd. Maar de pastor bleef komen, ook toen hij begon te twifelen - brengt mijn bezoek niet eerder onrust dan dat het hen tot rust brengt? Dat ging zo maanden door. Toen ging de telefoon: “Gisteravond praatten mijn vrouw en ik over u. Bepaald vriendelijk zijn we niet tegen u geweest. Maar u bleef niet weg. Op een gegeven moment werd het ons ineens helder, waarom. We zeiden tegen elkaar: “Hij komt echt voor ons”. U komt dicht bij wat ons op het hart ligt. Blijf alstublieft komen. Ja, zo kan het in mensen hier en nu gebeuren: Onze last maakte hij tot de zijne. Zijn trouw gaf hij ons.

Ook dichterbij, hier vanavond in de eucharistie, gebeurt wat onze Lieve Heer liet zien toen hij de voeten van zijn leerlingen wuste. Weer legt hij alles af wat afstand schept. Weer daalt hij af, in de aarde, in de aarde namelijk die wij zijn; en wel als een graankorrel. Om daar zich met ons te verbinden met alles wat wij zijn, ook met het stof en het vuil. Om daar doorheen bij ons hart te komen. Om het weer warm en kloppend te maken, als het dreigt te verkillen en te verstenen. Hij mag bij wijze van spreken verdwijnen. Als in óns maar een nieuwe mens opstaat. Hij wil de wortelstok zijn; en wij mogen goede sier maken als de ranken.

Wat een liefde. Geen wonder dat wij ervoor terugschrikken. Het blijft zo nieuw en anders; je went er nooit aan. We kunnen dit dan ook niet aan, als we naar onszelf blijven staren. Het gaat alleen als we naar hem blijven kijken en bidden: Wie ben ik dat u tot mij komt? Kan ik U wel aan? Maar blijf komen, alstublieft!